MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Helppohan hallituksen on tehdä höttölupauksia, koska vuonna 2020 on jo aivan eri hallitus. **PEKKA SEPPÄNEN ILTA-SANOMISSA**

Kauppa hiipuu ostovoiman kanssa

Kansalaisten ostovoiman hiipuminen on alkanut näkyä kaupan tiskeillä. Kaupan myynnin kasvuajat ovat takanapäin, eikä kaupan liikevaihdon uskota kasvavan tänä vuonna lainkaan. Huomiota herättävä uutinen oli Stockmannin ilmoitus mittavista henkilöstön lomautuksista. Stockmann on tehnyt alkuvuonna reippaat tappiot.

Kulutuskysyntä on yksi talouden mittari, jota seurataan tarkoin. Kaupan kasvun hiipuminen liittyy kansalaisten ostovoiman reaaliseen heikentymiseen. Myös epävarmuus lähitulevaisuudesta on kuluttajien käyttäytymiseen vaikuttava tekijä.

Työttömyyden lisääntyminen, lomautusuutiset ja hallituksen epäonniset verolinjaukset ovat kaikki vaikuttaneet kuluttajien luottamukseen. Kuluttajat tietävät ostovoimansa heikentyvän lisää hallituksen päättämien veronkorotusten seurauksena ja reagoivat sen mukaisesti. Epävarmat odotukset vaikuttavat ensin suuriin ostoksiin mutta vähitellen myös ruokakorin sisältöön. Jos oma toimeentulo on epävarma, kukkaroaan katsova kuluttaja lykkää suuria hankintoja.

Tässä tilanteessa päivittäistavarakaupalla on suuri rooli. Jos ruokakauppa käy normaalisti ja kotimaisten tuotteiden asema on vahva, on sillä vaikutusta koko kansantalouteen. Hyvä kotimaisten tuotannonalojen työllisyys merkitsee myös vahvistusta kansalaisten ostovoimaan, mitä kauppa kipeästi kaipaa.

Kaupan tapa hankkia tuotteita kotimaisilta tuottajilta on herättänyt kiivasta keskustelua. Kilpailuviraston julkaiseman alkutuotantoselvityksen mukaan kauppa kyykyttää sekä elintarvikeyrityksiä että alkutuottajia.

MTK:n mukaan kauppa on muuttanut esimerkiksi vihannestuottajien kanssa tehtyjä sopimuksia yksipuolisesti. MTK on arvostellut kovin sanoin päivittäistavarakaupan yhdistystä PTY:tä kaupan menettelyistä. PTY on torjunut kritiikin.

Kaupankin kannalta on kuitenkin huono asia, jos sekä kuluttajat että kotimaiset tuottajat tuntevat samaan aikaan epävarmuutta. Nykyinen markkinatilanne päinvastoin edellyttää luottamuksen rakentamista kotimaisten tuottajien, teollisuuden ja kaupan välille. Elintarvikekauppa on niin suuri osa kuluttajamarkkinoista, että sen hyvästä toimivuudesta kannattaa pitää huolta.

Suomen kansantalouden kasvu on ollut kotimaisen kulutuksen varassa. Kulutus on jaksanut pitää kansantaloutta vireänä tähän asti, mutta nyt tämä veturi uhkaa hiipua.

Kaupan sopimukset vihannestuottajien kanssa herättävät keskustelua.

Investointien piristymisestä ei vielä ole mitään merkkejä näkyvissä. Jos kotimainen ruoka vielä menettää asemiaan tuontiruualle, lama pelkästään syvenee.

Yhteisesti hyväksytyt pelisäännöt kaupan, teollisuuden ja tuottajien välillä ovat yksi edellytys kotimaisen tuotannon kilpailukyvylle. Kuluttajille kannattaa viestiä, että kotimainen puhdas ruoka on edelleenkin paras vaihtoehto. Mitä paremmin kotimaiset tuotteet menestyvät, sitä parempi on myös kaupan asema.

Suomen talouden tila on luonnollisesti sidoksissa kansainväliseen kehitykseen. Useat tutkimuslaitokset veikkaavat, että euroalueen elpyminen alkaisi tänä vuonna vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Siitäkin huolimatta kansantuotteen kasvu meillä jää lähelle nollaa.

Jos vienti kuitenkin lähtisi kasvuun tämän vuoden aikana, heijastuisi se myös kuluttajamarkkinoille. Kuluttajat ovat tähän asti saaneet roppakaupalla pelkästään kielteisiä uutisia ja reagoivat tämän mukaisesti. Pienikin myönteinen uutinen voi vaikuttaa siihen, että kulutus alkaa piristyä.

Hallitus saa syyttää paljon itseään siitä, että kuluttajat kokevat tulevaisuuden niin epävarmana kuin kokevat. Sekoilut veropolitiikassa muiden sotkujen ohella ovat vähentäneet kansalaisten uskoa hallituksen kykyyn hallita tilanne.

Kuluttajien ohella myös kauppa valittaa veroista. Tässä asiassa myös tuottajat ovat samaa mieltä kaupan kanssa.

...kasvu on ollut kotimaisen kulutuksen varassa.

Korva ikkunassa

Puhelin- ja tietoyhteysoperaattoreita sitova yleispalveluvelvoite takaa jokaiseen vakituisesti asuttuun kotiin puhelinyhteyden ja yhden megabitin internetyhteyden. Kaikki siis hyvin?

Eipä sentään. Hyvät tietoyhteydet kattavat kyllä taajan asutuksen, mutta monin paikoin maaseudulla sekä puhelin että tietoyhteydet tökkivät (MT 19.4.). Katvepaikkoja löytyy myös läheltä kuntakeskuksia ja liikenteen valtaväyliä.

Yhteydet ovat toki viime vuosina parantuneet. Se, että operaattorin velvollisuudet on kirjattu lakiin, näyttää tehoavan.

Myönteinen kehitys ei lohduta niitä, jotka sinnittelevät heikkojen ja vaihtelevien tietoyhteyksien varassa. Internetyhteys puuttuu ajoittain kokonaan, ja puhelimen saa jotenkin kuulumaan, kun painaa luurin ja korvan kiinni oikeaan ilmansuuntaan olevaan ikkunaan.

Kansalaiset eivät aina jaksa puolustaa oikeuksiaan. Viestintävirastolle tuli huonoista puhelinyhteyksistä viime vuonna vain alle 50 valitusta.

Viranomaisten tulisi kuitenkin ottaa valitukset vakavasti ja myös oma-aloitteisesti tutkia kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja osaltaan kehittää tietoyhteiskuntaa. Toimiva tietoverkko lisää yhteiskunnan ja yritystoiminnan tehokkuutta. Se on yhä useammin edellytys myös julkisten palveluiden hyödyntämiseen.

Vakavia puutteita löytyy edelleen. Esimerkiksi Etelä-Savossa kolmannes viljelijöistä ei voi hoitaa tukiasioitaan sähköisesti huonon tietoyhteyden vuoksi.

Toimiva tietoverkko alkaa olla yhtä tärkeä kuin toimiva tieverkkokin – viat ja puutteet aiheuttavat tehottomuutta ja lisäävät kustannuksia. Miljoonan säästöllä syntyy helposti kymmenen miljoonan vahinko.

VIERASYLIÖ

Rannikkokalastus on ekologista ja tärkeä osa kestävää kehitystä

Rannikkokalastus on kestävän kehityksen näkökulmasta alkutuotantoa; tärkeä ketju proteiinintuotannossa, jonka ekologinen jalanjälki on vähäinen.

Vesiviljelyä on lisättävä ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Paikallisella ammattikalastajalla on kieltämättä käsissään ekologinen valttikortti. Sen pöytään lyömiseen on valmiutta heti, kun aika on kypsä kestäville päätöksille.

Kalastusmatkailu ja vapaa-ajankalastus ovat myös mukana pelikentällä toisenlaisine tavoitteineen ja arvoineen. Nekin voivat edistää taloudellista hyvinvointia, ja samalla tarjota monelle kaupunkilaistuneelle ihmiselle ainoan yhteyden luontoon.

Nämä elinkeinot työllistävät ja niissä on taloudellisia mahdollisuuksia. Niitä voidaan myös kehittää monin tavoin.

Rannikkokalastaja on alkutuottaja, joka toimittaa raaka-aineita kuluttajille ekologisesti puolustettavissa olevalla tavalla. Alkutuottajaa kyseenalaistetaan yhä useammin, vaikka tähän elinkeinoon liittyy proteiinintuottaminen tavalla, johon pitäisi pyrkiä, jotta saavutettaisiin ilmastovaatimukset.

En kuitenkaan tarkoita globaalia merikalastusta, joka joissain osin maapalloa on epätasapainossa. Suomessa kysymys on suurelta osin pienen mittaluokan rannikkokalastuksesta, jossa toimitaan lähellä kotisatamia ympäristön kannalta suotuisasti.

Hyvä vedenlaatu on tietenkin kaiken perusta.

Eri sarjat, yhteiset tavoitteet

Valitettavasti toimijoiden kesken voi nähdä vastakkainasettelua, mutta meillä ei ole tässä varaa taistella toisiamme vastaan. Toimimme aivan eri sarjoissa ja erilaisin tavoittein. Eri toimintojen yhteispeli sujuu tulevaisuudessa luonnollisella tavalla ja yli tuotantorajojen vallitsee yhteisymmärrys.

Vaikutusten arvioinnista tulee vahvemmin itsestään selvä työkalu kaikkien toimintaan. Tällöin ajatellaan tulevien sukupolvien terveyttä ja hyvinvointia.

Hyvä vedenlaatu on tietenkin kaikkein perustavin asia kalastuksen ja kalatalouteen liittyvän toiminnan harjoittamiseen, ja siinä meidän kaikkien on ymmärrettävä toimintamme tärkeys.

Se, miten rannikkovetemme voivat, on hyvinvointimme mittari ja kuvastaa suuressa määrin yhteiskuntaamme ja sitä, miten pitkälle olemme päässeet kestävässä kehityksessä.

Hylje on resurssi

Hyljeongelmista on useiden vuosien ajan keskusteltu yhtenä syynä ammattikalastuksen kannattavuuden heikentymiseen, ja näissä ongelmissa ollaan yhä jumissa.

Metsästys liittyy Suomessa ja Ruotsissa elämykseen, virkistysarvoon ja metsästyslain mukaiseen saaliin hyötykäyttöön. Muualla Euroopassa kyse on pelkästään saaliin eliminoinnista.

Hylje on resurssi, jota voidaan käyttää elintarvikkeissa ja muissa tuotteissa. Kuitenkin muutama vuosi sitten voimaan tulleen hyljetuotteiden kaupallisen hyödyntämisen kiellon myötä hylkeiden metsästys järkevällä tavalla kannan pitämiseksi ”kohtuullisella” tasolla on käynyt mahdottomaksi.

Hylkeet ja kalastajat voivat elää rinnan, kunhan ongelmahylkeet saadaan hoidettua kohtuulliselle tasolle.

Mitä se oikein tarkoittaa? Kuka voi sanoa, missä menee kohtuullisen tason raja? Luultavasti ei kukaan! Kysymykseen on mahdoton vastata tuosta näkökulmasta.

Haluaisin kääntää asian toisinpäin ja lähestyä tilannetta toisesta perspektiivistä, nimittäin keskittyä keskusteluun kestävän kehityksen näkökulmasta. Silloin pääsemme asian ytimeen, Itämeren potentiaaliin proteiinin ”vilja-aittana” – proteiinin, jota on meressä mutta sitä ei hyödynnetä riittävästi.

Vesiviljelyn, merestä noudettavan proteiinin on lisäännyttävä, jotta maapallon väestö saadaan ruokittua.

Maapallolla asuu noin seitsemän miljardia ihmistä, joille on tuotettava ravintoa kestävällä tavalla mutta kuitenkin jättäen mahdollisimman pienen ekologisen jalanjäljen.

Karkeasti arvioiden 35 000 hyljettä syö keskimäärin viisi kiloa kalaa päivässä per hylje. Tämä tarkoittaa 63 875 000 kiloa kalaa vuodessa. Paljonko tästä kalamäärästä voitaisiin käyttää ihmisten ravinnoksi?

Asiasta on esitetty erilaisia tutkimustuloksia ja kinataan siitä, mitä kalalajeja hylkeet syövät, mutta se on täysin merkityksetöntä tässä yhteydessä. Hylje syö kalaproteiinia ja kaikki kala on täysiarvoista raaka-ainetta, josta voi valmistaa erinomaisia tuotteita.

Kyse on ennakkoasenteista ja -mielipiteistä. Kun puhun proteiinivarannosta, tarkoitan kaikkia kaloja, jotka päätyvät hylkeiden mahaan.

Mistä meillä on varaa luopua?

Tärkeä kysymys on: miten suuresta täysiarvoisesta proteiinivarannosta voimme luopua? Sitä kautta voimme laskea, miten meidän pitäisi sen mukaan säännöstellä hyljekantaa.

Nyt jo tiedämme, että muuhun alkutuotantoon verrattuna kalatalous, siis rannikkokalastus, on kilpailussa ylivoimaisesti paras. Vesiviljelyn, merestä noudettavan proteiinin, on lisäännyttävä, jotta maapallon väestö saadaan ruokittua ja samalla saavutettua järkevät ympäristötavoitteet.

Meidän on tiedotettava kohderyhmiä lähtien tästä näkökulmasta, että saamme lisättyä ymmärrystä hyljekannan säännöstelyä kohtaan. Nämä argumentit ovat relevantteja ja kestäviä.

Vieläkin pidemmälle voidaan mennä ja miettiä, että jos avustusjärjestöille korvataan yhtä paljon elintarvikeproteiinia kuin jokaisen säännöstellyn hylkeen ravinto sisältää vuodessa, siitä tulee huomattava määrä proteiinia, joka voisi täyttää apua tarvitsevien vatsoja. Tässä meillä on mahdollisuus valita, mitä tehdä.

Onko tämä visio, omantunnonkysymys vai erinomainen mahdollisuus?

MIKAEL NYGÅRD
Kirjoittaja on Pohjanmaan kalatalousyhtymän projektipäällikkö.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

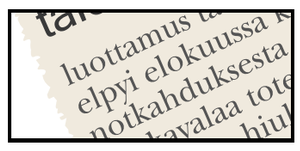

Vaihtoehtoja metsälakiin

Pohjolan Sanomat kaipaa aitoja vaihtoehtoja uuteen metsälakiin.
”Metsälain uudistaminen tuntui valmisteluvaiheessa etenevän lähes kaikkia tyydyttävällä tavalla. Mitä pitemmälle on päästy, sitä tiukemmaksi on arvostelu kuitenkin kasvanut. Esityksen moititaan väheksyvän suojelutavoitteita ja pitävän vanhan kasvatustavan vallassa.

Joissakin lausunnoissa jopa nykyistä lakia vikoineen pidetään parempana. Uusi malli ei tunnu tuottavan turvaa metsien monimuotoisuudelle eikä todellisuudessa antavan mahdollisuuksia metsien luontaiselle uudistamiselle.

Metsälakityöryhmässä puolustetaan esitystä. Ohje ole yksioikoinen, vaan tarkastajalla on harkintavaltaa. Kysyä kuitenkin sopii mihin suuntaan harkintavaltaa käytetään. Siis epäilyille tuntuu olevan sijaa.”

Sipilä ehdolle Helsinkiin

Karjalainen pohdiskelee Talouselämä-lehden kyselyä, jossa keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** on lisännyt luottamustaan ja noussut pääministeripörssin kakkoseksi.
”Sipilän nousu tämänkaltaisessa suosiomittauksessa ei ole yllätys. Hänen asiallinen tyylinsä näyttää purreen kansalaisiin.

Keskustan puheenjohtajan suosion taustalla voi olla myös kyllästymistä Soinin tyyliin. Niin suosittu kuin Soini edelleenkin on, hän alkaa näyttäytyä yhä enemmän samaa EU-levyä soittavalta poliitikolta. Soini ei enää ole samalla tavoin tuore vaihtoehto kuin Sipilä on.

Useimmissa viimeaikaisissa eduskuntavaaleissahan suurimpien puolueiden puheenjohtajat ovat asettuneet ehdolle Helsingin tai Uudenmaan vaalipiireihin käydäkseen keskenään myös pääministerimittelöä. Tässä valossa ja juuri nyt keskustan kannalta vastaus on selvä: puolueen kannattaisi rakentaa eduskuntavaalikampanjansa Sipilän varaan ja tuoda hänet ehdolle Helsinkiin tai Uudellemaalle.”

KOLUMNI: HEIKKI VUORELA

Parlamentin uudet vaatteet

Olipa kerran parlamentti, jonka jäsenet marssivat valtiopäivien avajaisiin valtansa viittoihin pukeutuneina.

Mutta eihän heillä ole vaatteita, sanoi pieni lapsi. Hän kantoi litran mittaa, jolle hän oli antanut nimen Parlamentti.

Valtiovalta kuuluu kansalle. Se luovuttaa vallan täysimääräisenä neljäksi vuodeksi kerrallaan hallitukselle.

Eduskunnan enemmistön tulee nauttia hallituksen luottamusta. Enemmistö tarkoittaa tässä hallituspuolueiden kansanedustajia. He puolustavat hallitusta kaikissa tilanteissa muuta harkintaa käyttämättä.

Opposition tehtävä on taata hallitukselle toimintarauha. Se tapahtuu kiistelemällä ministereiden ja hallituspuolueiden muiden edustajien kanssa mahdollisimman värikkäin sanakääntein. Siten media saa hyviä otsikoita ja sitaatteja ilman, että tarvitsee kirjoittaa asiaa äänestäjien vaivaksi.

Kansanedustajat kuuluvat ryhmiin, jotka kertovat, mitä äänestysnappia kulloinkin pitää painaa. Hallituspuolueiden edustajat painavat yleensä jaa, oppositio ei. Se on niin selvää, että

Eduskunnan enemmistön tulee nauttia hallituksen luottamusta.

heikki.vuorela@maaseuduntulevaisuus.fi

1954 Tuure Junnila (kok.), Niilo Kosola (kok.) ja Lauri Solla (ml.) kiilasivat napin tulitikulla pohjaan ja lähtivät kahville.

Muista kuin äänestysnapeista ei ole ohjeita. Siksi eduskunnassa on paternosterhissi, jossa ei ole nappeja.

Valtiosäännössä yllä olevat asiat kerrotaan hieman toisin sanoin. Sanomalehdistön tehtävä on kertoa selkokielellä, mitä mikäkin käytännössä tarkoittaa.

Parlamentarismi kuulostaa hienolta. Parlamentti säätää lait ja valvoo ne toimeenpanevaa hallitusta.

Niin oli ennen.

Eduskuntavaaleissa äänestämme henkilöä ja puoluetta, jonka lupaukseen hoitaa meille tärkeitä asioita uskomme.

Tärkein asia on pääministerin valinta. Niin ovat sekä puolueet että media todistaneet jo pitkään. Jos pääministeriehdokkaamme ei ole itse äänestettävissä omassa vaalipiirissämme, äänestämme valitsijamiestä kuten Kekkosen aikaan presidentinvaalissa. Presidentinvaalissa taas äänestämme suoraan suosikkiamme.

Vaalien jälkeen tuleva pääministeri aivan ensimmäiseksi kokoaa hallitukseen sellainen määrän puolueita, ettei eduskunnasta tarvitse enää piitata. Puolueet vannovat pitävänsä yhtä ja kansanedustajansa kurissa.

Kansanedustaja ei kylläkään lain kirjaimen mukaan ole kenenkään pomotettavissa. Hän on vastuussa vain äänestäjilleen, ja heillekin vain neljän vuoden välein. Mutta minkäs teet, kun kansanedustaja haluaa jengiin ja maksaa jäsenmaksun äänellään. Muuten menee paikka valiokunnassa – ja ministerijonossa.

Äänestäjiä ei silti kokonaan unohdeta. Maakunnassa seisotaan heidän rinnallaan puolustamassa lakkautettavaa varuskuntaa. Eduskunnan siitä äänestäessä istutaan vessassa.

Kansanedustaja on aina altis oppimaan uutta. Jos tie käy hallituksesta oppositioon, jaasta tulee ei, eistä tulee jaa.

Jääräpäitäkin joskus on. Matti Louekoski (sd.) äänesti oppositiossa kerran hallituksen esityksen puolesta. Se kun sattui olemaan sama, jota hän oli itse esittänyt edellisen hallituksen valtiovarainministerinä.

Hallituksen ylivaltaa pönkittää se, että ministerit saavat jatkaa kansanedustajina ja äänestää omasta puolestaan.

Timo Soini (ps.) mollasi talvella hallitusta, kun sen edustajat eivät olleet eduskunnassa kaikki samaa mieltä. Minusta hallituspuolueet ja niiden edustajat saavat ja heidän pitäisikin olla useammin eri mieltä. Vain siten voin äänestäjänä saada tietoa, mitä ja ketä seuraavissa vaaleissa äänestää.

Kyselyjen mukaan koululaiset eivät erota puolueita toisistaan. Se järkyttää aina puolueita kovasti.

Muistaakseni se oli pitkäaikainen demaripoliitikko Lyyli Aalto, joka jo miespolvi sitten sanoi, ettei koululaisten tietämyksessä ole mitään ihmeteltävää. Ei hänkään enää erottanut demaria kokoomuslaisesta, ei ainakaan sinipunahallituksessa.

Jos perussuomalaiset ovat oppositiossa ja vihreät ja vasemmistoliitto yhteisessä hallitusrintamassa, maan asioiden hoito ja eduskunnan keskustelu jatkuu vuodesta toiseen kuten ennenkin. Se on turvallista mutta rapauttaa kansalaisten kiinnostusta yhteisten asioiden hoitoon ja äänestämiseen.